

31984L0450

L 250/17

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

1984 9 19

TARYBOS DIREKTYVA
1984 m. rugsėjo 10 d.
dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų dėl klaidinančios reklamos suderinimo

(84/450/EEB)

EUROPOS BENDRIJŲ TARYBA,

kadangi reklama nepriklausomai nuo to, ar ji skatina sudaryti sutartį ar ne, daro poveikį vartotojų ekonominei gerovei;

atsižvelgdama į Europos ekonominės bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 100 straipsnį,

kadangi klaidinanti reklama gali priversti vartotoją, išsigyjant prekes ar kitokį turtą bei naudojantis paslaugomis, priimti sau nenaudingus sprendimus, o valstybių narių skirtingi įstatymai daugeliu atveju ne tik netinkamai gina vartotoją, bet ir trukdo vykdyti reklamą už nacionalinių sienų ir tokiu būdu daro poveikį laisvai prekių apyvartai ir paslaugų tiekimui;

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,

kadangi Europos ekonominės bendrijos antroji vartotojų apsaugos ir informavimo politikos programa ⁽⁴⁾ numato atitinkamus veiksmus, saugant vartotoją nuo klaidinančios ir nesąžiningos reklamos;

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ⁽²⁾,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽³⁾,

kadangi dėl plačiosios visuomenės, taip pat vartotojų ir visų tų, kurie konkuruodami vieni su kitais vykdo prekybos, verslo, amatų ar kitų profesijų veiklą bendrojoje rinkoje, interesų pirmiausiai reikia harmonizuoti nacionalines nuostatas prieš klaidinančią reklamą, o nesąžiningos reklamos ir prireikus lyginamosios reklamos klausimai, remiantis atitinkamu Komisijos pasiūlymu turėtų būti sprendžiami antrajame etape;

kadangi valstybėse narėse dabar galiojantys įstatymai, draudžiantys klaidinančią reklamą, labai skiriasi; kadangi peržengdama atskirų valstybių narių sienas, reklama turi tiesioginį poveikį bendrosios rinkos kūrimui ir funkcionavimui;

kadangi tam tikslui būtina nustatyti minimalius ir objektyvius kriterijus, kuriais remiantis būtų nustatoma, ar reklama yra klaidinanti;

kadangi klaidinanti reklama gali iškreipti konkurenciją bendrojoje rinkoje;

kadangi valstybių narių priimti įstatymai prieš klaidinančią reklamą turi būti pakankami ir veiksmingi;

⁽¹⁾ OL C 70, 1978 3 21, p. 4.

⁽²⁾ OL C 140, 1979 6 5, p. 23.

⁽³⁾ OL C 171, 1979 7 9, p. 43.

⁽⁴⁾ OL C 133, 1981 6 3, p. 1.

kadangi asmenys ir organizacijos, kurie pagal nacionalinės teisės aktus turi teisėtą interesą šiuo klausimu, turi turėti galimybes iškelti bylas dėl klaidinančios reklamos teisme ar administracinėje institucijoje, kuri yra kompetentinga spręsti dėl skundų ar iškelti atitinkamą bylą;

kadangi kiekviena valstybė narė turėtų nuspręsti, ar teismai ir administracinės institucijos turėtų reikalauti, kad skundai iš pradžių būtų nagrinėjami kitais nustatytais būdais;

kadangi teismai ar administracinės institucijos turi turėti įgaliojimus įsakyti nutraukti klaidinančią reklamą arba pareikalauti jos nutraukimo;

kadangi tam tikrais atvejais gali būti tikslinga uždrausti klaidinančią reklamą dar prieš ją paskelbiant; tačiau kadangi tai jokiū būdu nereiškia, kad valstybės narės privalo įvesti taisykles, pagal kurias būtų reikalaujama sistemingai iš anksto uždrausti reklamą;

kadangi reikėtų numatyti pagreitintas procedūras, pagal kurias būtų galima imtis laikino ar galutinio poveikio priemonių;

kadangi, siekiant panaikinti bet kokių ilgalaikį klaidinančios reklamos poveikį, gali būti tikslinga įsakyti skelbti teismų ar administracinių institucijų nutartis ar reklamą ištaisiančius pareiškimus;

kadangi administracinės institucijos privalo būti nešališkos, ir jų įgaliojimų vykdymui turi būti leista taikyti teisminį peržiūrėjimą;

kadangi savanoriška kontrolė, kurią vykdo savireguliacinės institucijos siekdamos panaikinti klaidinančią reklamą, gali padėti išvengti būtinybės imtis administracinių ar teisminių veiksmų, ir todėl ją reikėtų skatinti;

kadangi reklamuotojas turėtų galėti atitinkamais būdais įrodyti savo teigiamų faktų reklamoje teisingumą, o atitinkamais atvejais teismas ar administracinė institucija galėtų iš jo šito pareikalauti;

kadangi ši direktyva neturi užkirsti kelio valstybėms narėms išlaikyti ar priimti nuostatas, siekiant užtikrinti dar didesnę vartotojų, prekybos, verslo, amatų ar kita profesine veikla užsiimančių asmenų ir plačiosios visuomenės apsaugą,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Šia direktyva siekiama apsaugoti vartotojus, prekybos, verslo, amatų ar kita profesine veikla užsiimančius asmenis ir plačiosios

visuomenės interesus nuo klaidinančios reklamos ir jos nesąžiningų pasekmių.

2 straipsnis

Šioje direktyvoje:

- 1) „reklama“ – tai bet kokios formos pateikimas ryšium su prekyba, verslu, amatu ar profesija, siekiant skatinti prekių ar paslaugų, įskaitant nekilnojamąjį turtą, tiekimą, teises ir pareigas;
- 2) „klaidinanti reklama“ – tai bet kokia reklama, kuri savo pateikimu ar kitokiu būdu apgaulinėja ar gali apgauti asmenis, kuriems ji skirta ir kuriuos ji pasiekia, ir kuri dėl savo apgaulingo pobūdžio gali daryti poveikį jų ekonominiam elgesiui ar kuri dėl tų pačių priežasčių kenkia ar gali pakenkti konkurentui;
- 3) „asmuo“ – tai bet kuris fizinis ar juridinis asmuo.

3 straipsnis

Sprendžiant, ar reklama yra klaidinanti, privaloma atsižvelgti į visus jos bruožus ir ypač į joje esančią informaciją apie:

- a) prekių ar paslaugų ypatybes, tokias kaip prieinamumas, pobūdis, atlikimas, sudėtis, pagaminimo ar pateikimo metodas ir data, tinkamumas skirtam tikslui, panaudojimui, kiekis, instrukcija, geografinė ar komercinė kilmė, kokių rezultatų galima tikėtis jas naudojant, ar prekių ar paslaugų testų ar patikrinimų rezultatai ir esminiai bruožai;
- b) kainą ar metodus, kaip apskaičiuojama kaina, ir sąlygas, kuriomis tiekiamos prekės ir teikiamos paslaugos;
- c) reklamuotoją, jo požymius ir teises, tokius kaip jo tapatybė ir turtas, jo kvalifikacijos ir pramoninių, komercinių ar intelektinių teisių nuosavybė, jo apdovanojimai ir pasižymėjimai.

4 straipsnis

1. Valstybės narės užtikrina, kad ginant vartotojų, konkurentų ir plačiosios visuomenės interesus, egzistuojuš pakankami ir veiksmingi būdai klaidinančiai reklamai kontroliuoti.

Tokie būdai – tai teisinės nuostatos, pagal kurias asmenys ar organizacijos, kurie pagal nacionalinės teisės aktus turi teisėtą interesą, kad klaidinanti reklama būtų uždrausta, galėtų:

- a) dėl tokios reklamos iškelti bylą; ir (ar)
- b) tokią reklamą apskųsti administracinei institucijai, kurios kompetencija leidžia jai priimti sprendimus dėl skundų ar iškelti bylą.

Kurios iš šių galimybių turi egzistuoti, sprendžia pačios valstybės narės. Jos taip pat sprendžia, ar teismai ir administracinės institucijos gali reikalauti, kad skundai, įskaitant nurodytus 5 straipsnyje, pirma būtų nagrinėjami kitais nustatytais būdais.

2. Pagal 1 dalyje nurodytas teisinės nuostatas valstybės narės teismams ir administracinėms institucijoms suteikia įgaliojimus, kurie tais atvejais, kai jie mano, kad tokios priemonės, atsižvelgiant į visus interesus ir ypač į viešąjį interesą, yra būtinos, juos įgalintų:

- įsakyti nutraukti klaidinančią reklamą arba pradėti atitinkamą teisinę procedūrą, kad toks įsakymas būtų priimtas, arba
- jei klaidinanti reklama dar nepaskelbta, bet ją rengiamasi greitai skelbti, įsakyti uždrausti tokį skelbimą arba pradėti atitinkamą teisinę procedūrą, kad toks įsakymas uždrausti skelbimą būtų priimtas,

net nesant faktinių nuostolių ar žalos arba reklamuotojo kaltės ar aplaidumo įrodymo.

Valstybės narės taip pat priima nuostatas, kad pirmojoje pastraipoje nurodytų priemonių galima būtų imtis skubos tvarka, ir tos priemonės:

- turėtų arba tik laikiną poveikį, arba
- galutinį poveikį.

Kiekviena valstybė narė sprendžia, kurią iš šių dviejų galimybių pasirinkti.

Be to, siekiant panaikinti ilgalaikius klaidinančios reklamos, kurią galutiniu sprendimu yra įsakyta nutraukti, padarinius, valstybės narės teismams ir administracinėms institucijoms gali suteikti įgaliojimus:

- reikalauti, kad visas toks sprendimas ar jo dalis būtų paskelbta tokia forma, kuri, jų manymu, yra tinkamiausia,
- be to, reikalauti paskelbti ištaisymo pareiškimą.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos administracinės institucijos privalo:

- a) būti sudarytos taip, kad nekiltų jokių abejonių dėl jų nešališkumo;
- b) priimdamos sprendimus dėl skundų, turėti pakankamus įgaliojimus kontroliuoti ir veiksmingai įgyvendinti savo sprendimų priežiūrą;
- c) paprastai nurodyti savo sprendimų priežastis.

Kai šio straipsnio 2 dalyje nurodytus įgaliojimus vykdo išskirtinai tik administracinė institucija, visuomet turi būti nurodytos jos sprendimų priežastys. Be to, šiuo atveju būtina numatyti procedūras, pagal kurias teisminei peržiūrai gali būti perduoti atvejai, kai administracinė institucija netinkamai ar be pagrindo vykdo savo įgaliojimus ar netinkamai ar be pagrindo nesiima tų įgaliojimų vykdyti.

5 straipsnis

Ši direktyva palieka savireguliacinių institucijų galimybę savanoriškai kontroliuoti klaidinančią reklamą ir galimybę 4 straipsnyje nurodytiems asmenims bei organizacijoms kreiptis pagalbos į tokias savireguliacines institucijas, jei į tokias institucijas kreipiamasi kaip į papildomą tame straipsnyje nurodytoms teisinėms ir administracinėms procedūroms priemonę.

6 straipsnis

Valstybės narės privalo teismams ir administracinėms institucijoms suteikti įgaliojimus, kurie 4 straipsnyje minėtose civilinėse ir administracinėse bylose įgalintų juos:

- a) reikalauti, kad reklamuotojas pateiktų įrodymus dėl reklamoje padarytų faktinių pareiškimų tikslumo, jei, atsižvelgiant į reklamuotojo ar kitos bylos šalies teisėtus interesus, toks reikalavimas, pagal tam tikros bylos aplinkybes, atrodo tikslingas; ir
- b) laikyti, kad faktiniai pareiškimai yra netikslūs, jei pagal a punktą reikalaujami įrodymai nėra pateikti arba jei teismas ar administracinė institucija juos laiko nepakankamais.

7 straipsnis

Ši direktyva neužkerta kelio valstybėms narėms išlaikyti ar priimti nuostatas, siekiant užtikrinti dar didesnę vartotojų, prekybos, verslo, amatų ar kita profesine veikla užsiimančių asmenų ir plačiosios visuomenės apsaugą.

8 straipsnis

Valstybės narės patvirtina priemonės, kurios, įsigaliojusios ne vėliau kaip iki 1986 m. spalio 1 d., įgyvendina šią direktyvą. Jos apie tai nedelsdamos praneša Komisijai.

Valstybės narės pateikia Komisijai visų šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės nuostatų tekstus.

9 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 1984 m. rugsėjo 10 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

P. O'TOOLE